

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060207

DOM
2017-03-10
Stockholm

Mål nr
P 6599-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-06-30 i mål nr P 721-16, se bilaga A

KLAGANDE

1. AAH

2. NAH

3. JW

4. EW

MOTPART

Mölnadal stad

SAKEN

Detaljplan för Åby mässhall och hotell i Mölnadal kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 1325529

Postadress Box 2290 103 17 Stockholm	Besöksadress Birger Jarls Torg 16	Telefon 08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se	Telefax 08-561 675 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-15:00
---	---	---	---------------------------------	---

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

AAH, NAH, JW och EW har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva beslutet om att anta detaljplanen.

Mölnads stad har yrkat att överklagandena ska avslås.

UTVECKLANDE AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

AAH och NAH har vidhållit det de tidigare har anfört och tillagt i huvudsak följande: Kommunen har inte redovisat underlag som stödjer påståendet att planarbetet påbörjades innan plan- och bygglagen (2010:900) trädde i kraft. Planen ska därför upphävas eftersom ärendet borde ha handlagts enligt den nya plan- och bygglagen. Hotellbyggnadens placering strider mot gällande plan. Utredningar kring flera miljöaspekter såsom buller, luftburna partiklar och vibrationer saknas eller är bristfälliga. En trafikutredning krävs och ansvaret för skador på privat egendom behöver regleras. Marken inte är lämpad för ändamålet. Skador som kan uppkomma under byggnadsprocessen är inte tillräckligt reglerade.

JW och EW har vidhållit det de anfört tidigare och tillagt i huvudsak följande: Mark- och miljödomstolen har bortsett från flertalet av deras invändningar. Planen kommer att medföra att parkeringen i större utsträckning än i dag utsätts för nedskräpning. Även buskörning kommer att öka bland annat eftersom parkeringen enligt detaljplanen inte kommer att vara inhägnad. Det saknas utredning om vilka effekter som ett gatukök på parkeringen kommer att få. Efter mark- och miljödomstolens dom har en sakkunnig studerat deras fastighet och kommit till slutsatsen att det finns en överhängande risk för omfattande vibrationsskador. Planen kommer att ge upphov till en väsentligt förändrad markanvändning med risker för människors hälsa och miljön varför en miljökonsekvensbeskrivning krävs. Bland annat saknas helt en utredning kring vilka konsekvenser planen innebär för barn på Gärdesängens förskola. Åby travsällskap, Mölnads stad och ordningsmakten har inte kunnat få slut på problemen med aktiviteter på parkeringen i form av buskörning och

olaglig parkering. Mark- och miljödomstolen har gjort en felaktig bedömning vid avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen.

Mölnads stad har anfört i huvudsak följande. Planarbetet inleddes den 26 mars 2008 varför den äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, ska tillämpas i målet. Den förändrade markanvändningen har stöd i den fördjupade översiktsplanen. De förändringar som den nya användningen av marken ger upphov till har konsekvensbeskrivits inom ramen för planarbetet men utan att någon särskild miljökonsekvensbeskrivning har upprättats. Den planerade storskaliga parkeringen har fungerat som sådan i många decennier och är placerad mellan en trafikerad gata och travbanan samt är väl avskild från bostadsområdet med vallar. Själva parkeringsytan kommer till och med att minska något. Även hotell kan aktualisera krav på miljökonsekvensbeskrivning men endast om hotellet placeras utanför sammanhållen bebyggelse, vilket det inte är fråga om här. Problemen med buskörning och olovlig camping på parkeringen är i första hand frågor för polisen. Planen ska inte göras mer detaljerad än vad som behövs och kommunen har säkerställt att planen inte hindrar markägarens arbete med att förebygga dessa verksamheter.

REMISSYTTRANDEN

Boverket har anfört i huvudsak följande. Det är ÄPBL som ska tillämpas då planarbetet påbörjades före den 2 maj 2011. Mässanläggningen och hotellkomplexet kan enligt 5 kap. 18 § tredje stycket 2 ÄPBL anses vara omfattade av begreppet ”annat projekt för sammanhållen bebyggelse” då det i detta begrepp enligt förarbetena även kan ingå ändrad bebyggelse eller annan anläggning inom område med sammanhållen bebyggelse. I den del detaljplanen möjliggör parkeringsplatser handlar detta ärende endast om en viss anpassning av nuvarande markanvändning med marginell ny påverkan. Vad gäller mässanläggning och hotell innebär planen visserligen en breddad användning i förhållande till pågående markanvändning, men utifrån de kriterier som ska beaktas delar Boverket kommunens bedömning att någon miljökonsekvensbeskrivning inte krävs. Även om någon uttrycklig prövning mot bilaga 2 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905), MKB-

förordningen, inte har gjorts av kommunen, får kriterierna där anses inrymmas i kriterierna i bilaga 4 till förordningen, som har bedömts.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen finner inledningsvis att ÄPBL ska tillämpas i målet. Enligt denna ska bestämmelserna om miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar i 6 kap. 11–18 och 22 §§ miljöbalken tillämpas när en detaljplan upprättas om planen kan antas medföra en sådan miljöpåverkan som avses i 6 kap. 11 § miljöbalken (5 kap. 18 § andra stycket ÄPBL). Vidare ska en miljökonsekvensbeskrivning upprättas om planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan på grund av att planområdet får tas i anspråk bland annat för en parkeringsanläggning eller annat projekt för sammanhållen bebyggelse (5 kap. 18 § tredje stycket ÄPBL). Av 4 § andra stycket MKB-förordningen, framgår att bedömningen av om genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska ske med beaktande av de kriterier som anges i bilaga 4 till förordningen. Av 12 § i den äldre plan- och byggförordningen (1987:383) framgår att en bedömning av om en betydande miljöpåverkan kan antas även ska ske enligt kriterierna i bilaga 2 i MKB-förordningen.

Bedömningen av om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan får relateras till den markanvändning som medges idag (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom 2013-06-19 i mål nr P 3495-13). Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att området sedan tidigare är ianspråktaget för parkering respektive hästsportverksamhet och att planen i princip endast innebär tillkommande markanvändning i form av hotell, mässhall och gatukök. Detaljplanen ansluter till Mölndals tätbebyggda stadsområden. Planen har förenats med flertalet bestämmelser som innebär att eventuell tillkommande bullerpåverkan från området begränsas i förhållande till närliggande bostäder. Mot denna bakgrund delar Mark- och miljööverdomstolen Boverkets bedömning att den tillkommande markanvändningen, utifrån de tillämpliga kriterierna i bilaga 2 respektive bilaga 4 i MKB-förordningen, inte innebär så stora skillnader att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Det finns därför inte skäl att upphäva planen på den grunden att någon miljökonsekvensbeskrivning inte har upprättats.

Vad gäller övriga invändningar som framförts av de klagande delar Mark- och miljööverdomstolen underinstansernas bedömning. Vad AAH och NAH samt JW och EW anfört i denna del föranleder ingen annan bedömning.

Sammanfattningsvis saknas således skäl att upphäva planen varför överklagandena ska avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Birgitta Bylund Uddenfeldt och Johan Svensson, referent, samt tekniska rådet Karina Liljeroos. Föredragande har varit Helen Agah.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-06-30
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr P 721-16

KLAGANDE

1. AAH

2. NAH

3. JW

4. EW

MOTPART

Mölnåls kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Lånsstyrelsens i Västra Götalånds län beslut 2016-01-07 i årende nr 403-36709-2015, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för Åby mässhall och hotell i Mölnåls kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena.

Dok.Id 324441

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vånersborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00 -

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Mölndals kommun (nedan kommunfullmäktige) beslutade den 23 september 2015, § 124, att anta detaljplanen för Åby mässhall och hotell, upprättad den 13 maj 2014 och reviderad den 16 juni 2015. Syftet med detaljplan är att möjliggöra en mässhall och ett hotell i anslutning till Åby travbana. Beslutet överklagades av bland andra AAH, NAH, JW och EW till Länsstyrelsen i Västra Götalands län som i beslut den 7 januari 2016 avslog samtligas överklaganden.

YRKANDEN M.M.

AAH och NAH (fastighetsägare till X) har, såsom det får tolkas, yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen. De har anfört i huvudsak detsamma som i länsstyrelsen, men har tillagt/framhållit bl.a. följande. Ärendet utgör, i den form som det är idag, ett svårt slag för deras boende med akuta och kvarstående aspekter för bl.a. hälsa, ekonomi, trivsel, miljö och landskapsbilden. Det har inte tagits skälig hänsyn till dessa aspekter. Länsstyrelsen har godtagit att det inte utförts tillräckliga utredningar för att validera att bebyggelsen lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet. De har visat att denna mark inte är lämplig för byggnation i enlighet med förslaget.

Det har inte behandlats huruvida byggnationen av hotellet inte bara strider mot bestämmelser gällande markförhållanden och höjd, där höjden naturligtvis påverkar både utseende och byggprocessen, utan rent faktiskt bryter mot gällande byggnads- och detaljplan, se kartbild från Mölndals stads hemsida ([http://karta.molndal.se/Detaljplan 14-MÖL-5355](http://karta.molndal.se/Detaljplan%2014-MÖL-5355)). Här framgår tydligt att själva huskroppen av hotellet tangerar gränsen för den mark som överhuvudtaget inte får bebyggas. Då dessa markarbeten inte är asfaltläggning av parkering, utan istället är djupgående markförändring, överskrids vad man har rätt att göra. Länsstyrelsen anför att man inte kan ålägga kommunen att göra specifika ändringar, såsom att flytta hotellbyggnaden. Det är inte deras idé av vad som åligger länsstyrelsen, utan det är kommunbeslutet som sådant som behöver avslås (såsom det får förstås upphävas; *domstolens*

anmärkning) för att möjliggöra riktiga underlag för byggnationerna och att en hållbar lösning nås.

JW och EW (fastighetsägare till Y) har, såsom det får tolkas, yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen. De har anfört i huvudsak detsamma som i länsstyrelsen, men har tillagt/framhållit bl.a. följande. De negativa effekter som utformningen av parkeringen kommer att innebära strider mot svensk lag och är tveklöst en planfråga. Det är inte acceptabelt att länsstyrelsen hänvisar till att de som boende ska behöva genomgå en civilrättslig process för att få täckning för de skador som kan förväntas uppstå på deras fastighet. Genom att ignorera de risker som buller och vibrationer för med sig strider länsstyrelsens beslut mot kravet som uppställs i förskolans läroplan vilket är att förskolan ska erbjuda barnen en trygg miljö. Länsstyrelsen har helt missat att kommunens teoretiska beräkningar fullständigt har ignorerat den buskörning parkeringens utformning kommer att skapa. Skyddsvallarna vid Tribungatan och Tandemgatan är otillräckliga samt kopplingen mellan den nordöstra och den sydvästra delen av parkeringen bör stängas. Länsstyrelsen har helt ignorerat dessa punkter.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår i allt väsentligt av länsstyrelsens beslut.

Vid prövningen av ett överklagande enligt äldre plan- och bygglagen (1987:10 [ÄPBL]) ska den överprövande instansen enligt 13 kap. 8 § ÄPBL antingen fastställa eller upphäva antagandebeslutet i dess helhet om inte kommunen medgett något annat eller att det är frågan om ändringar av ringa betydelse. Mark- och miljödomstolens prövning innebär en kontroll av om kommunfullmäktiges beslut ryms inom det handlingsutrymme som kommunen har enligt bestämmelserna i ÄPBL och de krav som kan ställas på beslutsunderlag och beredningsförfarande. Det innebär att domstolen prövar den valda utformningens laglighet - inte om det finns bättre lösningar på vissa planeringsfrågor eller om kommunen valt den bästa lösningen.

Mark- och miljödomstolen ifrågasätter inte att detaljplanen i vissa avseende kommer att innebära olägenheter för närboende. Vid en prövning av ett överklagande av kommunens beslut att anta en detaljplan bör beslutet upphävas endast om kommunen i sin bedömning gjort en felaktig avvägning mellan motstående enskilda och/eller allmänna intressen, om antagande beslutet ligger utanför det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen eller i de fall då kommunen förfarit felaktigt vid handläggning av planen. Vid bedömningen ska beaktas att det är kommunen som, inom vida ramar, har att avgöra hur bebyggelsemiljön ska utformas i kommunen.

Länsstyrelsen har i sin roll som regional planmyndighet den 7 oktober 2015 beslutat att inte pröva kommunens antagandebeslut. I de fall då enskilda åberopar allmänna intressen föreligger inte något hinder av processuell natur mot att en överinstans vid prövningen av en enskild persons överklagande i ett planärende beaktar de allmänna intressen som enligt den klagande står emot planen. Vissa allmänna intressen, såsom hälso- och säkerhetsfrågor, bevakas dock i första hand av länsstyrelsen i myndighetens funktion som regional planmyndighet under planprocessen och vid prövning av beslut enligt bestämmelserna i 12 kap. 1 och 3 §§ ÄPBL. När enskilda åberopar allmänna intressen, såväl frågor som omfattas av länsstyrelsens prövning enligt 12 kap. ÄPBL som andra allmänna intressen, blir prövningen i samband med ett överklagande begränsad. (se RÅ 1994 ref. 39 samt MÖD 2013:44 och MÖD 2013:47). I samband med ett överklagande som berör sådana allmänna intressen som bevakas enligt 12 kap. ÄPBL kan i regel dock bara prövas om underlaget för länsstyrelsens prövning varit godtagbart, vad som tillförts i målet efter länsstyrelsens prövning samt om detaljplanen medför att planen för berörda inte blir acceptabel (se MÖD 2013:47). Även vid prövningen av en överklagad plan väger således de av länsstyrelsen gjorda bedömningarna som planmyndighet tungt.

Eventuell marknadsvärdeminskning för klagandenas fastigheter utgör i sig inte skäl för att upphäva detaljplanen. I övriga frågor gör mark- och miljödomstolen sammantaget samma bedömning som den länsstyrelsen gjort, dvs. att detaljplanen beaktat både allmänna och enskilda intressen på ett acceptabelt sätt. Inte heller det som

klagandena anfört i övrigt utgör skäl för att ändra dessa bedömningar och upphäva detaljplanen. Överklagandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 21 juli 2016.

Gunnar Bergelin

Martin Kvarnbäck

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Gunnar Bergelin, ordförande, och tekniska rådet Martin Kvarnbäck. Föredragande har varit beredningsjuristen Sofia Ardeke.